

## ROČNÍ ZPRÁVA 2006 – STRUČNÝ SOUHRN

<b>Ekonomika</b>	Rychlý růst české ekonomiky nepolevil ani v roce 2006, když dosáhl 6,1 %. Čeští exportéři jsou schopni čelit pokračující apreciaci koruny zvyšováním kvality svých produktů a produktivity práce. Dochází ke zrychlování růstu spotřeby domácností a rovněž se zvyšuje její příspěvek k růstu reálného HDP. Zahraniční obchod tak, i při zachování vysokého tempa růstu vývozu, přestal být hlavním motorem konjunktury.
<b>Prostředky použitelné na finančním trhu</b>	Ke konci roku 2006 mohly finanční instituce působící na českém trhu teoreticky využít k operacím na finančním trhu cca 3 bil. Kč, což představuje meziroční nárůst o 11 %. Stejně jako v předchozích letech došlo ve všech sledovaných segmentech k nárůstu celkového objemu prostředků, nejvíce pak u kolektivního investování a penzijního připojištění (o cca 20 %).
<b>Úspory domácností</b>	Celkové úspory domácností vzrostly meziročně o 11 %, a dosáhly tak hodnoty 2,1 bil. Kč. Zrychlení tempa růstu úspor domácností je důsledkem příznivého ekonomického vývoje ČR. Domácnosti umísťují dlouhodobě své úspory nejvíce do termínovaných a netermínovaných vkladů, stavebního spoření a podílových fondů. Zajímavým jevem z hlediska objemu vložených prostředků je v roce 2006 vyšší růst netermínovaných vkladů na úkor termínovaných.
<b>Regulované trhy</b>	Hlavní index pražské burzy PX uzavřel rok 2006 silnější o 7,87 % na hodnotě 1 588,9 bodu. Akciový trh se v druhém pololetí vzpamatoval z propadu o 24,62 % z přelomu května a června. Hlavní příčinou byla nejistota ohledně makroekonomické situace v USA a vývoje sazeb Fedu. Před vánočními svátky dosáhl index PX dokonce do té doby historického maxima 1 626,1 bodu. Objemy obchodů po rekordním roce 2005 poklesly. Ke konci loňského roku vstoupily na burzu 2 nové společnosti.
<b>Subjekty finančního trhu</b>	V souladu s celosvětovým trendem hrají i na českém finančním trhu stále větší roli velká finanční uskupení zahrnující kromě banky i investiční společnost, penzijní fond, pojišťovnu a další instituce. V rámci těchto skupin je uplatňován tzv. cross selling produktů. Počet subjektů působících na českém finančním trhu se alespoň v nejvýznamnějších segmentech v posledních letech již příliš nemění.
<b>Podnikový sektor</b>	V loňském roce zvýšily nefinanční podniky objem vydaných dluhopisů na 81,2 mld. Kč, ovšem financování prostřednictvím bankovních úvěrů je stále podnikovým sektorem upřednostňováno. Loňská 2 IPO a mírně stoupající podíl dluhopisů by mohly naznačovat, že se firmy postupně učí získávat zdroje pro svůj rozvoj i na kapitálových trzích.
<b>Bankovní sektor</b>	V roce 2006 pokračovala konsolidace bankovního sektoru. Na tuzemském trhu začal proces sloučení Živnostenské banky a HVB. eBanka se spojí s Raiffeisenbank. Komerční banka se stala 100% vlastníkem stavební spořitelny Modrá pyramida. Bankám stále přibývají noví klienti a tento trend by mohl ještě nějakou dobu pokračovat v souvislosti s celkově se zlepšující ekonomickou

situací, kdy domácnosti nakupují stále více bankovních služeb. Trh základních produktů je ovšem již téměř nasycen, růst jednotlivých bank bude do budoucna záležet na tom, jak dokáží oslovit stávající klienty složitějšími bankovními produkty s vyšší marží, případně přetáhnout klienty konkurenčních bank.

### **Úrokové sazby**

V roce 2006 se 2T Repo sazba změnila dvakrát v druhém pololetí. V obou případech se sazby centrální banky o 0,25 p.b., čímž se dostala na úroveň 2,50 %. Důvodem pro dvojnásobné zvýšení byla vyšší inflace a riziko dlouhodobého fiskálního vývoje. Dlouhodobě jsou sazby v České republice stále na nižší úrovni než v Eurozóně. Zvýšení základní sazby ČNB mělo v roce 2006 nepatrný vliv na pohyby RPSN.

### **Vklady a úvěry**

Růst úvěrů byl podporován přetrvávající nízkou hladinou úrokových sazeb a vysokým ekonomickým růstem. Z úvěrů poskytnutých nefinančním podnikům se nejrychleji zvyšovaly dlouhodobé úvěry, které obvykle financují investiční aktivity podniků. Poptávka domácností po úvěrech je stále vysoká, zapříčiněná mj. nabídkou nových úvěrových produktů a v případě úvěrů na bydlení i předpokládaným zvýšením sazby DPH na stavební práce a postupnou deregulací nájemného do roku 2010. Bankovní sektor zaznamenal v meziročním srovnání nárůst objemu vkladů o 9,3 % na 1 807,25 mld. Kč. Objem poskytnutých úvěrů vzrostl o pětinu na konečných 1 221,56 mld. Kč.

### **Zadlužení domácností**

Na konci roku 2006 dosáhla zadluženost domácností u bank a finančních institucí hodnoty 540,71 mld. Kč a zaznamenala tak meziroční nárůst 29,53 % oproti roku 2005. Ve srovnání s vyspělými členskými státy EU nedosahuje výše zadluženosti českých domácností takové výše, ale alarmující je dynamika, kterou v posledních letech dosahuje. V ČR tvoří podíl poskytnutých úvěrů domácnostem na HDP cca 14 %, v Eurozóně cca 52 %.

### **Stavební spořitelny**

Během roku 2006 bylo uzavřeno celkem 516 tis. nových smluv o stavebním spoření. Průměrná cílová částka u nově uzavřených smluv stoupla o 20 % na 236 tis. Kč. Z pohledu celkového počtu existujících smluv došlo v roce 2006 k meziročnímu poklesu o 276 tis. Za tři roky účinnosti novely z roku 2003 tak celkový počet smluv poklesl o 1 mil. V uplynulém roce byla vyplacena státní podpora v celkovém objemu 15,8 mld. Kč, což je o 314 mil. Kč méně než v roce 2005. Dá se předpokládat, že s poklesem počtu smluv v roce 2006, dojde i v roce 2007 k dalšímu snížení vyplacené státní podpory. Meziročně zvýšil objem úvěrů o 25,3 % na celkových 135,45 mld. Kč. Poměr objemu úvěrů a naspořené částky tak dosáhl hodnoty 37,6 %.

### **Hypoteční úvěry**

Celková smluvní jistina hypotečních úvěrů poskytnutých domácnostem vzrostla na 100,84 mld. Kč. Celkový objem poskytnutých hypotečních úvěrů na bytové účely obyvatelstva se meziročně zvýšil o 43 % na 238,24 mld. Kč. V ČR se odhaduje, že cca 18 % domácností je zadluženo v souvislosti s úvěry na bydlení. Tento údaj zatím nedosahuje takových rozměrů jako obvyklé ve vyspělých evropských státech (až 75 %, v USA až 90 %), ale dynamika je v ČR podstatně vyšší. Na trhu se objevil nový produkt tzv. hypotéka na hypotéku. V podstatě se jedná o refinancování stávající hypotéky.

## **Kolektivní investování**

Objem investic v podílových fondech meziročně narostl o 46,37 mld. Kč na celkových 271,3 mld. Kč, ale snížila se dynamika z 24,8 % v roce 2005 na loňských 17,1 %. Téměř všechny „nové“ prostředky směřovaly do domácích fondů. Největší objem prostředků spravují zajištěné fondy, z 89 % zahraniční provenience. Z dluhopisových fondů naopak jako jediných investoři odcházeli. Objem prostředků individuálně obhospodařovaného majetku (asset management) v individuálních portfoliích dosáhl na konci roku 2006 u fyzických osob 21,6 mld. Kč a 221,5 mld. Kč u institucí - právnických osob.

## **Pojišťovny**

Český pojistný trh pokračoval v trendu nižších přírůstků hrubého předepsaného pojistného. Pojišťovny za uplynulý rok předepsaly celkové hrubé pojistné ve výši 122,1 mld. Kč, což představuje meziroční růst o 4,3 %. Podíl životního pojištění na celkovém pojistném představuje 38,7 %, přičemž před deseti lety činil 27 %.

## **Penzijní připojištění**

Také v období roku 2006 pokračoval nárůst počtu účastníků ve fondech penzijního připojištění na celkových téměř 3,6 mil. Celkový objem prostředků účastníků v penzijních fondech dosáhl 136,4 mld. Kč. Počet smluv o penzijním připojištění s vedenými příspěvky zaměstnavatele vzrostl o 153 743 na 1 322 540 smluv.

## **Nebankovní úvěrové instituce**

V evropském kontextu zaujímá český leasingový trh jedno z předních míst. Podíl leasingu na financování nových investic se v ČR blíží 30 %, což je po Velké Británii nejvíce v Evropě. Do konce roku 2006 se prostřednictvím leasingu na českém trhu proinvestovala částka 1,1 bil. Kč. Ze zaměření leasingu movitých předmětů tvořila z celkového leasingu osobní auta 29 %. Factoringové společnosti získávají stále větší podíl na trhu finančních služeb.

## **Vládní sektor**

Hospodaření sektoru vládních institucí skončilo v roce 2006 deficitem 94 mld. Kč, tj. 2,9 % HDP. Na dosaženém deficitu se převažující měrou podílel subsektor ústřední vlády, který v tomto roce skončil své hospodaření deficitem 99,7 mld. Kč, což představuje 3,1 % HDP. Dluh sektoru vládních institucí dosáhl v roce 2006 hodnoty 973,0 mld. Kč a činil 30,4 % HDP. Výrazně lépe vyznívá vývoj dluhu vládního sektoru v podílovém vyjádření na HDP, který je ovlivněn zejména rychlým hospodářským růstem. Převážná část vládního dluhu má formu dluhových cenných papírů, jejichž podíl na celkové struktuře dluhu členěného podle instrumentů se dále zvyšuje.

## **Plán zavedení eura**

Vláda 11.4.2007 schválila Národní plán zavedení eura. Plán představuje souhrn postupů a návodů pro jednotlivé sektory, subjekty i občany, jak se připravit na přijetí jednotné evropské měny. Národní plán je připraven tak, aby jej bylo možno aplikovat pro jakékoli datum zavedení eura. Schválení plánu může napomoci k rychlejšímu prosazení konsolidace veřejných financí, bez kterého se jejich současný stav jeví jako dlouhodobě neudržitelný.

## **Trh deviz**

Česká měna i v minulém roce vytrvale posilovala. Od skončení parlamentních voleb až do listopadu kurz koruny stagnoval nebo dočasně mírně oslaboval v okolí 28 CZK/EUR, resp. 22 CZK/USD. K posilování se koruna vrátila až koncem roku, kdy se začala vyjasňovat situace okolo druhého pokusu o sestavení vlády.

Politická nejistota tak dočasně neutralizovala příznivý vliv makroekonomických ukazatelů.

### **Ochrana spotřebitele na finančním trhu**

V roce 2006 došlo k vyčlenění ochrany spotřebitele na finančním trhu z obecné ochrany spotřebitele, která nadále zůstává v gesci Ministerstva průmyslu a obchodu. MF v polovině letošního roku dokončí dlouhodobou koncepci ochrany spotřebitele na finančním trhu. Na základě usnesení vlády byla zřízena Expertní skupina pro finanční sektor jako stálá platforma pro diskusi státu, finančního trhu a spotřebitelů o koncepčních otázkách především v oblasti ochrany spotřebitele.

### **Integrace dozoru**

Z hlediska institucionální struktury finančního trhu patří mezi klíčové události loňského roku integrace dohledu nad finančním trhem. Čtyři původní dohledové instituce byly od dubna 2006 koncentrovány do České národní banky. Vytvořením integrovaného dohledu nad finančním trhem byl vytvořen základ pro další zefektivnění výkonu dohledu v kontextu integrujícího se evropského finančního trhu.

### **Legislativa**

Nová legislativa přinesla několik pro finanční trh důležitých právních norem. Především šlo o novou úpravu kapitálové přiměřenosti a dále o transpozici směrnice o trzích finančních nástrojů MiFID, které významně mění podmínky pro fungování celého finančního trhu. Dále byl připraven nový zákon o praní špinavých peněz a významná novela devizového zákona.